

ИСТРАЖИВАЊЕ ПОТЕНЦИЈАЛАЗА РАЗВОЈ ТУРИЗМА ХОМОЉА

Марија Родаљевић

Кључне речи: Хомоље, рурални туризам, туристички потенцијали, развој туризма

Мотив за истраживање ове теме је недовољна искоришћеност природних потенцијала, а у исто време и атрактивност истих. Лоше распоређена иницијална енергија развоја туристичких дестинација.

У складу са предметом истраживања постављени су и циљеви рада: да се на научној основи, на основу вишегодишњег рада и истраживања на терену, као и уз консултовање научно стручне литературе, истраже могућности развоја руралног туризма Хомоља. У исто време и постављање смерница у даљем развоју и указивање на пропусте у организацији почетног развоја туризма.

Задаци рада подразумевају да се изврши сагледавање свих фактора од важности за развој руралног туризма на одређеном простору. То подразумева утврђивање географског и туристичко-саобраћајног положаја дестинације, природних и друштвених карактеристика.

Сврха овог рада је да се кроз приказ тренутног стања прикаже могућност за привредни напредак ове области.

1. МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

- Метода аналитичког проучавања свих фактора значајних за развој руралног туризма на простору Хомоља
- У области теренских истраживања су примењене методе посматрања, активног учествовања у организацији туристичких дешавања

- помоћу дескриптивне методе представљени су изведени закључци

2. ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ХОМОЉА СА ПРИРОДНИМ ПОТЕНЦИЈАЛИМА

Хомоље је мања географска област у источној Србији, јасно ограничена планинским венцима са свих страна. Од Звижда, на северу, одвајају је Хомољске планине (940м); од Ресаве, на југу, венац Бељанице (1336м); од равничарске доње Млаве на западу, ниске Горњачке планине (825м). Састоји се из два географска дела: *Жагубичке котлине* на истоку и *Крепољинско-крупајске котлине* на западу, између којих је Бељаничко-хомољска пречага. Просторно је скоро подударно са територијом општине Жагубица и има изглед неправилног правоугаоника постављеног у правцу исток-југоисток--запад-северозапад, а рељеф се одликује заступљеношћу разноврсних облика насталих као резултат деловања ендогених и егзогених фактора, манифестованих кроз радијалне и епирогене покрете, затим абразионог, крашког, флувијалног процеса.

Од природних туристичких потенцијала издвајају се пећине Церемошња и Равништарка, иако је на подручју Хомоља забележено више од 50 пећина, ове две су најпознатије и најатрактивније. За страсне риболовце и љубитеље река треба издвојити Врело Млаве у самој Жагубици где се налази и хотел са рестораном, као и Крупајско врело које је све популарније на интернет страницама и друштвеним мрежама баш због свог бајковитог изгледа (Слика 1.). Од сакралних објеката најзначајнији су манастир Горњак (задужбина Кнеза Лазара), манастир Витовница ,задужбина Краља Милутина (Слика 2.), Тршка Црква, манастир Благовештење, Црква Митрополија, као и многи други. Геотермални извор „Топла вода“ у селу Ждрело, где се налази и аква парк са хотелом и велнес центром најпосећенија је атракција овог краја.

3. МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Манифестациони туризам може имати културно и рекреативно обележје, али је

најчешће реч о комбинованом кретању. То зависи од врстетуристичке манифестације, то јест, да ли се ради о спортско-забавним приредбама (рекреативно обележје) или о изложбама и културним фестивалима (културно обележје итд.). Пошто је трајање боравка код манифестационог туризма одређено самим трајањем манифестације, такође и привредни ефекти код ове врсте туризма могу се приближно унапред израчунати. Манифестације које већ попримају значајну туристичку понуду овог краја су: Сабор Врела Хомоља, Ноћ у Горњаку, Привег, Спасовдански сусрети, Дани гљива и биља Хомоља, Сабор бачијара, Сабор пчелара, Жумаријада, Лов на бакарну лисицу, Традиционални вашар у Петровцу, Прасићијада, и др.

4. ТРЖИШНА АНАЛИЗА

- Према доступним подацима, на подручју Хомоља постоји укупно 6 регистрованих смештајних објеката који располажу за 104 собе и 297 кревета.
- Смештајне јединице су нижег квалитет
- На подручју Хомоља у 2014. години остварено је 5211 долазака туриста на основу чега је реализовано 12853 ноћења.
- Идентификовано је постојање пет туристичких производа, и то: кружне туре, велнес и СПА, специјална интересовања, спорт и манифестације.

5. БЕНЧМАРКИНГ АНАЛИЗА

У циљу развоја туристичког тржишта на подручју Хомоља и квалитетног позиционирања на туристичком тржишту, неопходно је следити примере најбољих у пракси. Увидом у водеће туристичке дестинације и пратећи светске трендове, спроведена је бенчмаркинг анализа за потенцијалне производе који би масовно привукли туристе.

- Најновији трендови показују значајне иновације и диверсификацију у групи туристичких производа специјалних интересовања (лов, риболов, параглајдинг, бициклизам, рафтинг, јахање....) Ови процеси се одвијају упоредо са унапређивањем постојеће понуде
- У току су процеси диверсификације смештајних капацитета, као и изградња нове инфраструктуре
- Све је интензивнија промоција информација на интернету

- У бањским објектима се поред здравствених програма пружа и могућност за различите спортске активности и забаву
- У развоју руралног туризма све више се укључује широки спектар активности, услуга и додатних садржаја

Основни предуслов за развој туризма у Хомољу је формирање јединствене професионалне организације за управљање пословима дестинације. Дато формирање треба да се спроведе у две фазе.

У првој фази оформила би се регионална Туристичка организација са ширим овлашћењима у домену обављања не само послова маркетинга, већ и развоја конкурентности дестинације. Регионална Туристичка организација требала би јавно да посредује у анимирању и подстицању приватних инвестиција.

У другој фази, регионална Туристичка организација требала би да прерасте у право акционарско предузеће са ефикасним спојем јавних и приватних интереса на дугорочној основи.

Програм рада Туристичких организација које раде на подручју Хомоља, одређен је значајним планским документима као што су Пословни(Мастер) план „Стиг-Кучајске планине-Бељаница“ којим је Влада републике Србије одредила приоритетне туристичке дестинације. ово подручје је тиме и званично проглашено туристичким подручјем од значаја за Републику Србију.

Потписан је и Уговор о сарадњи у области туризма општина Кучево, Жагубица и Петровац на Млави. Предмет овог уговора је заједничко ангажовање на развоју туризма на простору Хомоље-Горњак које захвата делове општина Петровац на Млави, Кучево и Жагубица.

У даљем периоду треба водити рачуна и о интерним ресурсима, односно њиховој даљој идентификацији, ревитализацији и валоризацији. Конкретно се мисли на:

- развој сеоског туризма(етно, руралног) туризма, на обезбеђивање смештајног капацитета од неколико десетина лежајева у домаћој радиности и организовање одговарајућих семинара чији би циљ био обука заинтересованих за ову привредну делатност

- даља сарадња са спортско рекреационим центром „Ждрело“ везано за активности прихвата гостију, организовања семинара, учешћа на домаћим и међународним сајмовима. Очекује се током године завршетак додатних капацитет у овом центру које ће умногоме побољшати инфраструктуру и програмске садржаје РУЦ „Ждрело“
- стгучну помоћ око изградње хотела у Рановцу
- манифестације
- посете манастирима Витовница, Горњак, Решковица, Благовештење и др.
- организација пешачких тура и активности везане за боравак планинара на нашим теренима
- организовање излета (оживљавање пешачких стаза, параглајдинг...)
- промовисање ловног туризма
- спортски риболов
- осмишљавање и израда сувенира
- израда туристичке сигнализације
- осмишљавање и израда промотивног материјала-брошуре, флајери, разгледнице
- сарадња са медијским кућама на промовисању туристичких потенцијала и остале активности туристичке организације

ЗАКЉУЧАК

Туризам, као и индустрија, последњих година прихвата неслућене димензије и преузима сваки део планете. Крај и почетак новог века донео је нови концепт екотуризма, тенденције о одрживом развоју и бољим условима за локалну заједницу. Хомоље полако улази на туристичку мапу Србије кроз сеоски туризам, али и даље. Постоји потреба замного посредовања и улагања у ову дестинације. Едукацијом локалног становништва, искоришћењем природних потенцијала, постављањем јасних и високих циљева и заједничком сарадњом локалних и државних представника туристичке привреде, Хомоље би могло постати водећа туристичка дестинација.